

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 11 Iunie, 1893.

Ori unde se produc disordini, rescôle în stat, ele sunt privite de toți bărbații politici ca ultimele încercări de a scăpa de unele stări insuportabile.

Atât în state cu populațiune omogenă, cât mai vârtos în state cu populațiune eterogenă, nimenea nu poate calcula la toate urmările funeste ale lor.

Dacă în decursul timpurilor istoria ne scie spune o mulțime de rescôle, tot istoria ne spune în analiza ei critică, că justificabile sunt revoluțiunile în cazuri extreme, când sunt făcute de cei oprimați, și numai atunci, când li s'au răpit ori-ce drepturi, ori-ce libertate de a se putea desvolta. Patria noastră a fost martoră multor rescôle, cari aproape toate s'au finit în mod tragic. În cea mai mare parte ele au fost făcute, când pocalul suferințelor se impuse de-aia. Va fi de ajuns a aminti nefericita rescôla a țeranilor români și unguri din 1437 contra nobililor.

Finitul ei fu prinderea primului căpitan, a lui Antonie Magnu, carele fu tăiat în bucăți lângă mănăstirea Clușului, era nouă soți ai lui trași în țepă, pre o ridicătură înaintea orașului Turda.

Țeranii fură încă mai crunt asupriți.

Tot așa de nenorocită fu rescôla din Ungaria din 1514 și alte rescôle parțiale, făcute parte de români, parte de unguri.

Astăzi rescôlele au devenit mai rari din norocire. Și ori-ce agitare spre disordine este oprimată cu totă forța brachială din partea statelor, unde salutea publică este și trebuie să fie prima lege.

La noi în Ungaria însă lucrurile s'au înfâșnat pre dos, acum aproape de două decenii.

Vestitul sdobitoriu de naționalități, marele Tisza a căutat cu luminarea după agitatori, după soboli, dar nu

a putut prinde pe nici unul, și astăzi meditează și el asupra originii cuvântului „Ganef”.

S'a început góna asupra diuaristice române, s'au înfundat temnițele cu români, dar nu s'a aflat unul care se fie condamnat, că a făcut propagandă pentru disordini.

Și pre când diariștii români au fost persecutați, pre atunci vandalismul dela Turda, Arad și Șimleu e privit cu ochii închiși de guvern.

Guvernării se silesc a prezenta pe români ca ômeni ai disordinei, pre ei, ômenii liniștei, era ferberea din sinul magiarilor o lasă să crească, să se desvôle.

Atrocitățile comise asupra românilor în deosebite locuri, fie din partea organelor administrative, fie din altă parte sunt tot atâtea provocări, ca românul să-și părăsească liniștea și moderațiunea sa, să se compromită, ca astfel să se dea ansă a-l strivi mai tare.

Noi însă vom scia a ne păstra moderațiunea, sciind, că în secul al 19-lea dreptatea are să învingă și fără vârsări de sânge. Drepturile a lor 3 milioane de români nu pot să fie îngropate; ele nu pot să nu se deie unui popor, care e consciu de ele și care pe căi legale și basate umblă a și le recâștiga. Noi nu vom face cum fac o samă de magiari.

Nu vom apela la rescôla nici când, lăsăm această glorie independenștilor magiari, cari pe față umblă a provoca disordini. Alesul deputat independist al Mișcolțului Otto Hermann, a mers așa departe în vorbirea ținută alegătorilor sei, unde au mers ungurii numai la 14 Aprilie 1849; el a respins în vorbirea sa sancțiunea pragmatică, a pus în discușiune independența Ungariei fără uniune personală — ceea-ce însemnă a face propagandă pentru disordine în stat. De acest curent se vede, că sunt cuprinși și alți magiari, în prima linie alegătorii lui Hermann.

Era soțul de cruce a lui Hermann, Eötvös, președintele partidului independist se laudă, că propunerile lui au fost primite de consiliul de ministrii!

Departa am ajuns. De nu am ajunge pe această cale acolo, de unde nu este reîntorcere. Așa se vede, că nici un partid nu poate cauza patriei mai mult rău ca partidul independist, din sinul căruia se propagă astfel de idei nenorocite.

Și ôre n'ar fi mai bine, ca guvernul să pună capăt într'ru fel ôrecare acestor propagande periculoase, decât a umbla adese după chimere și a căuta agitatori printre naționalități, deși de acestia nu s'au găsit și nu se găsesc, căci nu există.

Urcarea salarelor învățătoresci.

Din comitatul Hunedorei ni se scrie, că protopresbiterului nostru din Dobra, Romul de Crainic, i-a succedat, intervenind pe lângă comunele parohiale, a ridica în fire tractul salarele învățătoresci la minimul de fl. 300, pretins de lege, unde acesta n'a fost și până acum. Astfel protopresbiteratul Dobrei este asigurat cu scôlele sale.

Nu mai înainte cu tact și energie și Ddeu ne va ajuta!

Revista politică.

Trecând în revistă activitatea desvoltată din partea delegațiunilor în anul acesta, ea apare a fi decurs de tot netedă. Numai presa opozițională din Ungaria, carea nu e mulțămită nici cu sforțările cele mai mari, ce se fac pentru desvoltarea și „întărirea” ideei de stat magiar, nu o aprețiează după merit. Încă în anii trecuți prevestea ea demisionarea ministrului de resbel Bauer, care nu voesc să se încovôie acuselor, ce mereu le ridică și săgeților, ce mereu le descarcă în șirurile armatei comune. Presa guvernamentală vrând să paralizeze aprețierile, ce le fac foile opoziționale, arată, cât de mult teren s'a

câștigat pentru statul magiar și câte succese s'au obținut, mulțămită atitudinei delegaților guvernamentali, țcari — dice ea — mai precauți decât frații lor din opozițiune, sciu să câștige pe încetul, dar sigur, pe când opoziționalii voesc să le răstörne toate deodată cu susul în jos.

Promisiuni s'au făcut și în anul acesta multe pentru-ca să se facă ceva și pe placul opoziționalilor, dar când și cum se vor realiza ele, va arăta viitorul.

Scirile din Budapesta anunță, că ministrul de interne Hieronymi lucrăză cu mare zel la terminarea proiectelor pentru reforma administrativă. Unele dintre acele proiecte, precum se asigură, vor fi prezentate încă în sesiunea de toamnă a casei deputaților.

În tabera opoziționalilor e mare fierbere.

Precum se scie pe 25 l. c. n. e convocată o adunare a întregului partid independent în Kecskemét. Ansa la aceea convocare o a dat ruptura, ce s'a făcut în partidul independent și mai vârtos a stăruit să se țină aceea adunare aderenții lui Eötvös. Contra ținerei acelei adunări au pașit ugro-niștii, cari într'un manifest cătră alegători desaprôbă procedura lui Eötvös și a conșoților și protesteză, că prin o astfel de desidență, care nici Kosuth nu o aprôbă, a suferit și sufer nu numai interesele partidului ci și ale țerei.

Intru cât privesce însă referințele dintre Apponyi și Ugron le caracterizează destul de marcant următorul incident. Pe Duminecă e asteptat în Sătmărc cont. Apponyi, care va ține o vorbire, er soții sei de principiu s'au pregătit să-i facă o primire cât se poate de strălucită. Aderenții lui Ugron din Sătmărc, unde Ugron își are și cercul de deputat, au întreat pe Ugron, ce poziție se ia. Acesta a răspuns: Apponyi, ce-i drept nu ne e tovarăș de principii,

FOIȚA.

ILIAS

de

Contele Leo Tolstoj.

(Începere).

— Nu mai are nimic, a sêrăcit cu totul și trăsese la mine, ca lucrătorii cu muiera lui; ea mulge iepele.

Prietinul începă să se mire, mișcă din cap și dise:

— Norocul alunecă ca rôta, pe unul îl ridică, pe altul îl apasă. Bêtrânului îi pare rău?

— Cine pôte s'o scie? Trăsese linistit pentru sine și lucră bărbătesce.

La acesta prietinel răspunde:

— Pot să vorbesc cu el? L'aș întreba bucuros despre viața lui.

— Pentru ce nu? Se pôte, dise gazda, sunând clopoșelul.

— Moșule, poftescă n'lăuntru și bea cumis; aduși încă și baba cu tine!

Ilias cu nevasta intrară în lăuntru. Ilias dădu binețe gazdei și ôșpeților, rosti o rugăciune, și se puse jos lângă ușă; tot așa făcă și nevasta lui.

Ilias primi o tavă cu cumis, beu puțin și mulțămind puse tava la o parte.

— Cum îți vine, moșule? Începă prietinel. Cred, că vei fi trist, privindu-ne pe noi, și aducându-ți aminte de viața ta de mai nainte, când aveai toate și acuma ai ajuns de te țin alții.

Ilias dise rîdend:

— Dacă ți-aș vorbi despre fericire și nefericire, nu mi-ai crede. Întrébă mai bine pe bêtrâna mea: ce are o femeie pe inimă, are și pe limbă. Ea-ți va povesti tot adevêrul.

Și ôșpele se întorse.

— Spune-mi, bunico, ce cugeți despre fericirea de mai nainte și despre nefericirea de acuma?

Bêtrâna răspunde:

— Cuget așa: Cinci deci de ani am trăit cu bêtrânul la olaltă; noi am umblat tot după noroc și nu l'am aflat, și numai acum, mai mult de un an, de când nu mai avem nimic și trăim ca lucrători, acum am aflat fericirea cea adevêrată, și nu ne mai trebuiesc alta.

Toți se mirară de vorbele acestea și se uitară cu luare aminte la bêtrână. Bêtrâna privia zimbînd la bărbatul ei, care îi suridea Bêtrâna mai adause:

Adevêr vorbesc; eu nu glumesc! În decurs de o jumătate de véc am căutat fericirea și n'am aflat-o, cât timp am fost avuți; acum nu ne-a mai rămas nimic și ne căutăm pânea la streini; așa am aflat fericirea.

În ce constă fericirea vōstră de acum?

Pecând eram avuți nu aveam nici o ôră de liniste, numai sciam de capul nostru, nu cugetam la Dumnezeu și nu puteam din cauza îmbulzalei lucrului cerceta nici biserică, spre a ne ruga lui Dumnezeu. Câte griji n'am avut! Veniau ôșpeți și cu ei grija cu ce să-i ospetăm, cu ce să-i cinstim, ca să nu ne ducă veste rea din casă? După-ce se duceau ne uitam după servitori — le plăcea să odichnescă. — Să mănânce mai bine — noi însă căutam să ținem ce este al nostru, și așa pécătuiam. Aveam grije, ca lupul să nu ia vre un mînz sau vre-un vițel, să nu vie hoții să ne fure. Te culcai, nu puteai dormi de griji, că erai îngrijat, că oile să nu se culce pe miei și să-i omôre, la miezul nopții te sculai, abia încheideam ochii și ne treziam era cu grije, cum să ne îngrijim de nutreț pentru êrnă. Însă nu numai acesta, căci între noi nu era cine scia ce înțelegea. El dicea, că așa trebuia să facem, eu — ba așa — și pécătuiam, că de multe-ori ne certam pentru lucruri neînsemnate. N'aveam nici o ôră fericită.

Și acum?

Dacă ne sculăm, ne petrecem în bună înțelegere; nu avem pentru ce ne certa, nu avem așa griji mari, avem numai grija de a servi stăpânului, și așa lucrăm cum putem, cu drag, ca stăpânul nostru să nu suferă pagubă, ci să aibă câștig.

Dacă venim dela lucru cina este gata și cumisul nu lipsesc. Dacă e frig ne încălțim la cuptor, și îmbrăcăm coșul, ba avem și timp de a ne ruga lui Dumnezeu. Cinci deci de ani în continuu am umblat după noroc, și numai acum l'am aflat

Ôșpeții rideau.

Ilias însă dise:

„Nu rideți fraților; aici nu e vorba de glumă, ci de viața omenescă. Nebuni am fost bêtrâna și eu, că am plâns după averea noastră. Acum însă Dumnezeu ne-a arătat adevêrul; noi nu v'am descoperit acesta pentru petrecerea noastră, ci spre binele vostru.

Acesta e o vorbă înțeleptă, dise învățătorul, care însoțea pe ôșpeți. Adevêr a grăit Ilias. Așa este scris și în carte.

Ôșpeții nu au mai rîs, ci s'au pus pe gânduri.

trad. de Ioan Cîndea.

dar el este un inamic al inamicului nostru, pe cari tovarășii nostri de principii îl pot primi și saluta. Deși eu nu-s împecat cu principiile lui, îmi iau totuși pălăria înaintea persoanei lui și doresc ca amicii mei să-l considere de un amic al nostru și de un tovarăș de luptă.

* * *
Scirile despre o convențiune vamală între monarhia noastră și România se adevăresc tot mai mult. Precum se știe ministrul plenipotențiar Ghica, când a plecat dăile trecute din București a dus cu sine și ultimele instrucțiuni ale guvernului român pentru continuarea pertractărilor. Din Viena se vestesc, că dănsul a avut o conferință mai lungă cu ministrul Werkerle, care petrece de mai mult timp în Viena pentru regularea valutei și că conferința, ce o a avut, se aduce în legătură cu convenția vamală. De altă parte se anunță din București, că deorece guvernul unguresc nu s'a învoit de loc ca să se poată aduce din România vite în Ungaria, s'au luat dispozițiuni ca ele să fie transportate și descărcate direct în Austria.

Scirile mai prospete anunță, că negocierile s'au reînscut.

* * *
Cu rezultatul de până acum al alegerilor din Germania se ocupă întrăgă presa europeană. Nici acum nu se știe pozitiv, care va fi rezultatul final, deorece sunt o mulțime de balotagii și nu se știe, cum se vor spri-gini reciproc diferitele fracțiuni. După darea de seamă, ce o dă oficiul „Nord. Allg. Ztg” rezultatul de până acum e: 114 contrari și 109 amici ai proiectelor militare, aduse în perioada trecută din partea guvernului. Se dă însă cu socotela, că după ce se va termina și cu balotagele guvernul va putea conta totuși pe o majoritate neînsemnată.

Noutăți.

Esamene. Esamenalele publice anuale la școala elementară de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu se vor ține luni, în 14/26 Iunie a. c. de la orele 8—12 a. m.

Incheierea anului se va face Marți, în 15/27 Iunie a. c. la orele 11 a. m.

* * *
Audiență. Maiestatea sa a primit în audiență pe mareșalul țerei Bucovinei Lupul, care a mulțumit monarhului pentru ajutorul dat inundațiilor. Mareșalul țerei a intervenit cu acest prilej și pentru un ajutor din partea statului. Silințele mareșalului de-a ajuta pe nenorociții inundați îi asigură recunoștința vie a întregii populațiuni din Bucovina.

* * *
Ôspeți la Sinaia. Cetim în „Timpul” de Mercuri: Astăzi dimineață, la orele 11 și jumătate M. S. regele și AA. LL. regale principele Ferdinand și principesa Maria au plecat cu un tren expres la Sinaia.

La gară se aflau d-nii miniștri, d-nele Eufrosina Catargi și Take Ionescu, d. N. Filipescu, primarul Capitalei, d. Al. Em. Lahovari, ministru plenipotențiar la Roma, d. Al. Gica-Brigadir, d. Th. Rosetti, d. general Dona, d-nii coloneli Rasti și Gorjan, precum și un număr public.

Înainte de plecarea trenului M. S. regele s'a întreținut cu mai multe din persoanele prezente.

Trenul regal a ajuns în Sinaia la orele 2.

* * *
Sporirea didactrelor la școlile medii. Precum află „Magy. Hir. ministrul de culte și instrucțiune publică va da o ordinațiune, conform căreia pe anul viitoriu se vor urca didactrele la gimnasia de la 24 fl. la 30 fl.; 30 fl. la 36 fl. la 42 fl. la 48 fl. la 54 fl. la 60 fl. la 66 fl. la 72 fl. la 78 fl. la 84 fl. la 90 fl. la 96 fl. la 102 fl. la 108 fl. la 114 fl. la 120 fl. la 126 fl. la 132 fl. la 138 fl. la 144 fl. la 150 fl. la 156 fl. la 162 fl. la 168 fl. la 174 fl. la 180 fl. la 186 fl. la 192 fl. la 198 fl. la 204 fl. la 210 fl. la 216 fl. la 222 fl. la 228 fl. la 234 fl. la 240 fl. la 246 fl. la 252 fl. la 258 fl. la 264 fl. la 270 fl. la 276 fl. la 282 fl. la 288 fl. la 294 fl. la 300 fl. la 306 fl. la 312 fl. la 318 fl. la 324 fl. la 330 fl. la 336 fl. la 342 fl. la 348 fl. la 354 fl. la 360 fl. la 366 fl. la 372 fl. la 378 fl. la 384 fl. la 390 fl. la 396 fl. la 402 fl. la 408 fl. la 414 fl. la 420 fl. la 426 fl. la 432 fl. la 438 fl. la 444 fl. la 450 fl. la 456 fl. la 462 fl. la 468 fl. la 474 fl. la 480 fl. la 486 fl. la 492 fl. la 498 fl. la 504 fl. la 510 fl. la 516 fl. la 522 fl. la 528 fl. la 534 fl. la 540 fl. la 546 fl. la 552 fl. la 558 fl. la 564 fl. la 570 fl. la 576 fl. la 582 fl. la 588 fl. la 594 fl. la 600 fl. la 606 fl. la 612 fl. la 618 fl. la 624 fl. la 630 fl. la 636 fl. la 642 fl. la 648 fl. la 654 fl. la 660 fl. la 666 fl. la 672 fl. la 678 fl. la 684 fl. la 690 fl. la 696 fl. la 702 fl. la 708 fl. la 714 fl. la 720 fl. la 726 fl. la 732 fl. la 738 fl. la 744 fl. la 750 fl. la 756 fl. la 762 fl. la 768 fl. la 774 fl. la 780 fl. la 786 fl. la 792 fl. la 798 fl. la 804 fl. la 810 fl. la 816 fl. la 822 fl. la 828 fl. la 834 fl. la 840 fl. la 846 fl. la 852 fl. la 858 fl. la 864 fl. la 870 fl. la 876 fl. la 882 fl. la 888 fl. la 894 fl. la 900 fl. la 906 fl. la 912 fl. la 918 fl. la 924 fl. la 930 fl. la 936 fl. la 942 fl. la 948 fl. la 954 fl. la 960 fl. la 966 fl. la 972 fl. la 978 fl. la 984 fl. la 990 fl. la 996 fl. la 1000 fl.

* * *
Programa gimnas. ev. A. B. din Sibiu. Din cuprinsul programei gimnasiunii ev. A. B. și a școlii reale și elementare împreunate cu acesta estractem următoarele: „Starea igienică în Sibiu pe timpul lui Carol VI”. Impărtășiri din protocoalele magi-tratului Sibiu de prof. Heinrich Herbert și directorul Karl Albrich. Numărul școlarilor era

la începutul anului 1892/93 la gimnasia 288, la școlile reale 313, la școlile elementare 466, de toți 1067. După religie au fost: 706 evang. A. B.: 155 romano-catolici, 29 greco-catolici, 150 greco-orientali, 12 evang. A. B. și 15 israeliți. După naționalitate: 850 germani, 162 români, 50 magiari, 5 de alte naționalități. La finea anului școlar erau în gimnasia: 283, în școlile reale 301, în școlile elementare 453, de toți 1037 școlari.

* * *
Școlile de belle-arte. Dl. ministru al instrucțiunii din România a luat laudabila deciziune de a reorganiza școlile de belle-arte și conservatoarele. În acest scop a însărcinat pe distinsul architect Sterian să meargă la Paris spre a aduna datele necesare pentru reorganizarea proiectată.

* * *
Dantelele reginei Italiei. Scirile din New-York adresate ziarelor italiene, anunță că la sosirea în Chicago au lipsit, la deschiderea colecției de dantele trimise de regina Margareta pentru expoziție 38 numere în valoare de 125.000 franci. Cum spune un ziar milanez, e vorba chiar de colecția de dantele antice venețiene a reginei, colecție, care este cea mai prețioasă din lume și este de o valoare inestimabilă.

* * *
Pacea și războiul. În Camera comunelor din Londra dl. Cremer a depus următoarea propunere, modificată apoi de dl. Gladstone: Camera a aflat cu satisfacție, că congresul american a autorizat pe președinte să invite din când în când pe celelalte guverne a supune diferendele lor arbitragiului. Camera speră, că guvernul englez își va da totdeauna concursul său.

Dl. Gladstone a declarat, că Anglia a încercat să obție crearea unui consiliu central al marilor puteri, sperând, că în acest consiliu rivalitățile de interese speciale se vor neutraliza. Anglia își dă totdeauna silința ca să recomande arbitragiul. Adevăratul mijloc de a favoriza pacea, este aprecierea drăptă, moderată și înțeleptă a reclamațiunilor. Militarismul este o nenorocire îngrozitoare pentru civilizațiune. Cesiunea de a ști, dacă militarismul împiedică sau favorizează războiul este o problemă nerăzolvată încă. În timp de 60 de ani, Anglia a supus 14 cestiuni arbitragiului dintre cari, 3 s'au 4 numai au fost rezolvate în favoarea sa. Anglia speră să încheie în curând un tractat de arbitragiu cu Statele Unite.

Dificultățile arbitragiului constau în complicarea raporturilor între statele Europei.

* * *
Siberia nu va mai fi. Din Petersburg i se anunță ziarului „Polit. Cor”, că împăratul Rusiei va da poruncă să fie oprită pe viitor deportarea în Siberia. Ordinul acesta al țarului se va executa din anul viitor, începând.

* * *
Sciri școlare. La școala de fete evang. din loc se vor începe esamenalele luni în 26 l. c. n. Școala a fost frecventată de 600 eleve. După religie: 528 evang. A. B. 2 evang. H. B. 51 rom. cat. 1 gr. cat. 11 gr. or. și 7 israelite. După naționalitate: 574 germane, 11 magiare, 11 române, 4 de alte naționalități.

* * *
Sciri musicale. În editura Rozsavölgyi et C-nie a apărut: *Rapsodie roumaine par Antoin Siposs*. Op. 13. Compozițiunea e dedicată Dămnei Iosefina Moesonyi de Foen născ. baronesă de Brudern.

* * *
Alegere de adiunct notarial. Din comitatul Hunedorei ni se scrie, că în Băcia, pretura Devei, la 19 Iunie st. n. a. c. s'a făcut alegere de adiunct notarial și fiind pus în candidație și un român, cu numele Văsăiu Ioan alegătorii, în partea cea mai mare români, cu aclamațiune l'au ales pe acesta.

Alegătorii români din notariatul Băcei scrie corespondentul, și de astădată au arătat, că sunt la înălțimea chemării lor. Ale sul adiunct e dator acum la rëndul său a dovedi, că merită iubirea și încrederea, de care l'au făcut partaș alegătorii români. E mai pe sus de ori ce îndoială, că dacă dănsul s'ar nisui a împlini cu sumpătate această datoriță, atunci nobilul simț al iubirii de nem s'ar desvolta în măsură din ce în ce tot mai mare, spre bucuria fiecărui ro-

mân adevărat și spre lauda și folosul nostru al tuturor. Deie Dumnezeu să fie așa!

* * *
Desertatori. Scirile din Paris anunță, că șase soldați germani în întreaga uniformă, între cari și un sergent au sosit din Belfort la Dijon. Ei au desertat din armata germană în urma tractărilor brutale și s'au îmbrăcat a fi primiți în legiunea streină franceză. Dorița li s'a împlinit.

* * *
Mostenire de milioane americane. Din Timișoara se scrie, că acolo a sosit un avocat din Paris, care caută pe un anumit Demetriu Ioanovici, ca mostenitor al unui capital de 2 milioane fl. testate lui din partea unui unchiu al său.

* * *
Secetă. Prețul vitelor în totă Franția a ajuns de ris. Se vând cai pe preț de 5—10 franci. Unii își împușcă vitele, pentru că nu mai au cu ce le hrăni. Acesta din pricina ne mai pomenitei secete, ce a bântuit anul acesta Franția.

Se înțelege, că după acesta va urma o altă crasă, aceea a scumpirii vitelor de muncă în momentul, când va fi trebuință de ele.

* * *
Necrolog. Florian Moțoc profesor gimnazial în Năsăud și soția sa Maria născută Hârșan, ca părinți, Georgiu Popescu, preot și soția sa Luisa, Pavel Beșia, preot, Octavian Hârșan, preot și soția sa Ludvica, Dumitru Craiu, econom și soția sa Aurelia, ca unchi și mătușe; Avram Hârșan preot și soția sa Ana ca moși în numele lor și a numeroșilor consăngei afini cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că iubitul lor fiu și nepot: *Aurelian Moțoc*, teolog absolut de Gherla, unicul fiu și răzăm al părinților, în urma unui morb de plumăni și a dat nobilul suflet în mâinile creatorului în 3/15 Iunie a. c. în etate de 22 ani. Remășișele pămâtesci s'au astrucat în 5/17 Iunie în cimiteriul gr. cat. din Năsăud.

Fiei țerin'a ușoră și memoria binecuvântată.

* * *
Post de econom. Se atrage atențiunea la concursul pentru postul de econom în seminarul archidieceșan, publicat între inserate.

Musica la noi și corurile noastre.

Disertațiune ținută la adunarea generală din a. c. a reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din diecesă Aradului, de Valeriu Magdu.

(Începere.)

După ce vădăram acum starea muzicii naționale în România, se trecem dincoace, se vedem starea muzicii la noi.

La noi stă cevași mai bine, dar nu cu mult. La noi se poate, că muzica populară-națională ar da de o pepinieră mai priincioasă, dacă am dispune baremi de o școală musicală, ori dacă am înțelege odată importanța ce o are, mai ales la noi muzica, când am cultiva-o cu destulă tărie.

În ciuda tuturor împrejurărilor nefavorabile, însă la noi se cultivă relativ muzica populară pe o scară cu mult mai întinsă, ca peste Carpați. Bagsēmă am apucat să înțelegem mai vârtos noi, că muzica noastră diferă de ceea a celorlalte popore conlocuitor, bagsēmă am aflat, că și muzica e în stare a ne conserva individualitatea națională.

Noi mai preferim de un timp încăci a cânta doine, hore și cântecele populare, cari singure ne însuflețesc, decât sonatele lui Beethoven și romanțele lui Schumann, cari ne lasă reci și indiferenți. Și numai această pornire e justificabilă, căci dacă ținem la limba românească, atunci cată să ținem și la muzica românească. Reflecșiuni în contra acestei porniri rămân nejustificabile, 3r acușă că n'avem nici un reprezentant destoinic al cântărilor populare, cum e dincolo dl Musicescu, nu are valoare. Arta e întocmai ca știința, cultura românească e aceeași între români, fie dincolo, fie dincoace de Carpați. Pieseile musicale sunt convenționali întocmai ca cărțile literare. Apară ori în care parte locuită de români, ele sunt și rămân ale noastre; — pentru noi e identic iasă ele la lumină în București, în Iași, în Sibiu ori în Arad. Lucrul de căpetenie este însă, să le avem și să le popularisăm. Dar și aci se nu uităm un lucru, că adecă nu este iden-

tic, dacă iasă atare piesă românească din plămuirea unui musical român ori străin. Noi avem și piese românești compuse de compozitori nechiamați, străini de firea și spiritul nostru românesc, cari compozitori, aflând frumseța armonică a muzicii noastre, au copiat piesele din gura poporului, le-au îmbrăcat într'un vestmēt propriu al muzicii nēmului, din care fac ei parte și dându-le nume pe românește, de pildă: „Românische Volkslieder” — adevărat monstru — fac bune trebșore bănesci.

Să avem ambițiunea a nu permite, ca străinul să ne învețe a cânta românește.

Un zelos reprezentant al muzicii românești de dans este la noi dl Iacob Mureșianu, profesor de muzică la școlile din Blăgiu. D-sa a fost întreprins o lucrare de mare valoare pentru muzica noastră în anul 1888, când a edat fôia musicală „Musa-română”, ce apărea în fie-care lună odată. În această fôie avea de gând dl Mureșianu, să depună întreg tesaaurul muzicii noastre, ce se află încă în sinul poporului, avea de gând să colecteze toate piesele noastre de ori ce nuanțe și să le pună pe o hârtie cu o di mai nainte, ca colbul vremurilor să nu le nimicească și să rămână astfel în veci perdute. Câte piese au apărut în numita fôie, toate sunt pătrunse de un adevărat spirit românesc, sunt de o originalitate fină și de o frumseță rară. Chiar valsurile și celelalte piese plămuite sunt de o construcțiune curat românească, fiind întemeiate pe motive românești. Durere însă, că această întreprindere mult promițătoare a trebuit să fie sistată din pricina publicului nostru, care a dovedit indiferență și care nu i-a dat sprijinul cuvenit.

Se cultivă muzica românească dincoace de Carpați, la Sibiu, la Arad și la Caramsebeș în institutele pedagogice-teologice, unde avem câte o catedră de muzică, apoi la gimnaziul din Brașov și în Bucovina, unde o societate musicală numită „Armonia” s'a înființat anume cu scopul de a cultiva și a propaga muzica la români.

Acestă societate a făcut multe servicii muzicii noastre naționale românești. A edat mai multe cântece românești între altele și populare și le-a răspândit prin toate părțile locuite de români. Membrii ei, între cari sunt și distinși compozitori ca Teodor cav. de Flondor, Eugen Meșederu, Isidor Vorobchievici și neuitatul C. Porumbescu, au compus multe piese succese, pe cari astăzi le execută corurile noastre vocale cu multă predilecțiune. Fiind scopul acestei societăți propagarea muzicii la români, ea dă corurilor noastre tot sprigul posibil întru cultivarea muzicii oferind pentru descriere piesele ce constituiesc repertoriul ei.

Dintre toate organele noastre musicale, corurile vocale sunt însă cele mai puternice și ca factori executivi, și ca mijloace acomodate pentru propagarea muzicii naționale.

De când cu înființarea corurilor vocale, cari de un deceniu încăci la noi au luat dimensiuni îmbucurătoare, muzica noastră a primit o dezvoltare mai întinsă în direcțiune proprie caracterului ei național. În legătură cu cultivarea muzicii, în aceste jaseșeminte se desvôltă și cultura și dacă până acum nu s'au simțit progresele dorite, este, că corurile noastre, ca instituțiuni tinere, se luptă încă cu greutatea începutului. Organismul lor e în fermentațiunea desvôltării, și până nu se află organismul perfect desvôltat, până atunci se ne mulțămim cu rezultate su-

ficiente.

Ca să ne ajungem scopul în această privință, atențiunea noastră se fie deci îndreptată asupra organismului, se-i dăm adecă acestuia o dezvoltare sănătoasă, în conformitate, cu caracterul nostru cultural.

Acestă dezvoltare consistă din următoarele condițiuni ca mijloace de prima necesitate:

1. Să fie conduse de spiritul religios moral al legii noastre ortodocșe. În raport cu cultivarea muzicii lumesci, se se cultive cu predilecțiune și muzica bisericăscă, care e de altmintețea temeliea culturii noastre individuale.

2. Să fie constituit corul din elemente libere de ori ce ingrediente dăunose. Astfel membrii săi se fie ômeni morali, se fie iubitori de învățătură, ca prin iubirea lor se

stărnescă zel și diligență în sinul societății, din care fac parte ca membrii.

3. Corul se aibă un dirigent destoinic a conduce, a instrui și a propaga cultura musicală și prin ea cea socială în cercul său de activitate. Astfel dirigentul trebuie să aibă cunoștință perfectă a notelor, ca în modul acesta corul să meargă progresiv înainte. Să instruiască temeinic în știința musicală pe conmembrii sei, ca corul să nu fie numai un organ executiv al produselor musicali, ce le avem deja, ci el să fie și un cultivator diligent al muzicii celei brute, ce se află în sinul poporului ca un diamant nelustruit. Va se dăruia, el însuși să producă.

Aceste sunt condițiile cele mai esențiale la dezvoltarea în direcțiune sănătoasă a organismului corurilor noastre vocale.

Încât privesc activitatea corurilor noastre, aici ni se impun următoarele două direcțiuni:

1. Pe terenul bisericesc se se cultive muzica în spirit ortodox, și se se alege bine piesele, ce are să le execute în fața Domnului, către care se ridică rugăciunile credincioșilor. Acest lucru este de cea mai mare însemnătate pentru biserică și credința noastră religioasă. Din această condițiune, dacă se ține samă de ea, rezultă educațiunea religioasă bună la poporul nostru; din contră, dacă nu ținem samă de spiritul religios al ortodoxiei în muzica noastră bisericească, credința poporului slăbește, educațiunea religioasă devine infidelă. Ca să nu se clatine deci nici cât un grăunte legea noastră strămoșească, care ne ține sămădă începăci strins de oaltă, trebuie să fim cu băgare de seamă la piesele bisericesci, prin cari ridicăm laudă lui Dumnezeu. În această privință — din lipsa pieselor potrivite bisericesci — recomand conservarea încăt se poate a arilor și melodiilor bisericesci existente din bătrâni în biserică noastră. Această e direcțiunea, ce ni se indică de însuși spiritul bisericei noastre, întru cultivarea muzicii române religioase.

2. Altă direcțiune în privința activității corurilor noastre se revarsă pe terenul lumesc. Muzica noastră lumescă se se cultivată în direcțiunea, ce ni-o indică caracterul ei național. Astfel la compunerea programului corurilor noastre se țină în evidență totdeauna acest caracter, programul se se fie adecă împodobit cu piese alese din repertoriul musical al poporului. Un teren vast de activitate li se imbie corurilor noastre în această privință, dacă ele își vor lua asuprași chemarea și angajamentul de a colecta cu sirguința furnicea toate cântecile și piesele muzicali, ce se află în graiul și respective în sinul poporului, ca în modul acesta unele să le arangiam în cor pentru folosință, ér alte, cari pôte ar recere o arangiere mai măestră, mai complicată — de care eventual nu ar fi capabili — să le scăpăm de peire și să le păstrăm până să va ivi măestrul, care le va da lustrul convenit.

Dintre corurile noastre, cari cum dăseu, în timpul din urmă s'au sporit frumos, (căci după cum arată datele statistice ale diecesei noastre, numai în această diecesă se află vr'o 90) die dintre corurile noastre, ce le avem astăzi în toate părțile locuite de români, cel al reuniunii de cântări și ai institutului ped. teot. din Sibiu, unde avem un distins compozitor în persoana d-lui Dima, dezvoltă o activitate laudabilă cu privire la muzica noastră de ambe ramurile. Corurile aceste sunt la noi cele mai productive.

Se mai cultivă muzica noastră cu intensitate și de corul reuniunii de cântări și gimnastică dela Brașov, care stă sub conducerea dibace a d-lui profesor de muzică Nicolau Popovici, apoi de corul dela Lugoj care stă sub cond. dlui Ioan Vidu, de cel dela Chisetteu de sub conducerea domnului Șepetianu și încă și de alte coruri în măsură mai mică.

Acum un cuvânt ca de încheiere. După ce am aflat importanța ce o au corurile asupra culturii inividuali la popore, nu pot întrelăsa domnilor, a nu ve atrage atențiunea binevoitoare asupra muzicii, și nu pot întrelăsa a nu ve recomandă, se o cultivați pe o scară mai întinsă, dacă ve îngăduie mâna, ér întru cât acest lucru ar fi imposibil din considerațiuni de etate, atunci prin graiul viu și prin scris, prin toate mijloacele posibile se spriginiți întreprinderile altora, să îndemnați pe alții să cultive muzica și cu deosebire să

stărniti în generațiunea mai tinără plăcerea pentru studiarea și cultivarea acestui, cel mai puternic factor de cultură națională-bisericească și socială, — căci domnilor, noi suntem chemați în primul rând a ridica făruri de cultură între români.

Din „Prot. adun. gener. a III a „reun. inv. gr. or. din diecesa Aradului“.

Programa

esamenelor publice la institutul Andreian pedagogico-teologic greco-răsăriten în Sibiu, cu finea anului 1892/93.

A. Cursul clerical.

Înainte de ameli, începutul la 8 ore.

Vineri 18 Iunie: Enciclopedia: clericii curs. I, prof. Dr. Popescu. Isagogia: clericii curs. I, prof. I. Ghibu.

Sâmbătă 19 Iunie: Pastorală-Liturgică: clericii curs. III, prof. I. Hannia.

Luni 21 Iunie: Dogmatică și Polemica: clericii curs. II, prof. Dr. Popescu.

Marți 22 Iunie: Dreptul canonic: clericii curs. III, prof. Dr. Saftu.

Mercuri 23 Iunie: Pedagogia generală: cl. curs. II, ped. curs. II, prof. Dr. Saftu.

Vineri 25 Iunie: Literatura română: cl. curs. I și II, prof. Dr. Barcianu.

Sâmbătă 26 Iunie: Cânt. bis. și Tipicul: toți elevii, prof. D. Cunțan.

După ameli începutul la 3 ore.

Vineri 18 Iunie: Moralul: clericii curs. II, prof. I. Hannia.

Sâmbătă 19 Iunie: Istoria bisericească: cl. curs. I și II, prof. Dr. Popescu.

Luni 21 Iunie: Pedagogia generală: cl. curs. III și ped. curs. III, prof. Dr. Saftu.

Marți 22 Iunie: Economia: cler. curs. III și ped. curs. III, prof. D. Comșa.

Mercuri 23 Iunie: Esegese-Ermenetica: cl. curs. I și Omiletica: cl. curs. III, prof. I. Ghibu.

Sâmbătă 26 Iunie: Musica vocală și instrumentală: toți elevii, prof. G. Dima.

Comisariu: Zacharia Boiu, asesor consistorial.

B. Cursul pedagogic.

Înainte de ameli, începutul la 8 ore.

Vineri 18 Iunie: Limba magiară: ped. curs. I și II, prof. M. Voileanu.

Sâmbătă 19 Iunie: Limba magiară: ped. curs. III, prof. Dr. Popescu.

Luni 21 Iunie: Limba română: ped. curs. I și II, prof. Dr. Barcianu.

Marți 22 Iunie: Geografia: ped. curs. I și II, prof. D. Comșa.

Mercuri 23 Iunie: Religiozitatea: ped. curs. I și III, prof. G. Ghibu.

Vineri 25 Iunie: Calculul: ped. curs. I și II, prof. D. Comșa.

Sâmbătă 26 Iunie: Cânt. bis. și Tipicul: toți elevii, prof. D. Cunțan.

După ameli, începutul la 3 ore.

Vineri 18 Iunie: Istoria și Const. patriei: ped. curs. II și III, prof. I. Ghibu.

Sâmbătă 19 Iunie: Istoria universală: ped. I, prof. I. Ghibu.

Luni 21 Iunie: Istoria bisericească: ped. curs. II, prof. I. Ghibu.

Marți 22 Iunie: Istoria naturală: ped. curs. I și II, prof. Dr. Barcianu.

Mercuri 23 Iunie: Fizica: ped. curs. III, prof. D. Comșa.

Vineri 25 Iunie: Psihologia: ped. curs. II și III și Gimnastica (5—6 ore), ped. curs. I, II și III, prof. Dr. Saftu.

Sâmbătă 26 Iunie: Musica vocală și instrumentală: toți elevii, prof. G. Dima.

Comisariu: Nicanor Frateșiu, protosinel, asesor consistorial.

Marți 29 Iunie: După serviciul divin, încheierea solemnă a anului sco-

lastic în sala seminarială și publicarea clasificărilor.

Mercuri 30 Iunie: Estradarea absolutoriorilor.

Sibiu, 5 Mai, 1893.

Direcțiunea seminarială.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țara noastră.

Descriere populară a Ardélului.

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Printre delurile păduroase, alcătuite în parte mare din stânci vâroase ce se rămuresc spre apus dela Hunedóra, se află mai multe văi romantice, precum valea dela Govașdia, unde înainte de 1884 era o fonderie a statului, apoi sunt în mai multe locuri peșteri cu stalactiți (din picături de apă) precum la Runc, apoi în valea Pătacului, la Nandru, etc. În unele din aceste s'au găsit oșe de animale străvechi, apoi în pădurea dela Buitur, un sat în valea Cernei, lângă Hunedóra, precum și mai departe la Lăpugiu de Sus, se află mulțime de melci de mare (conchylia) petrificați.

În Țara Hațegului locuitorii sunt în parte covârșitoare români; numărul ungarilor și nemților, față de mulțimea cea mare a românilor este cu totul neînsemnat. *)

„Pe drumul prin pasul Pôrta de Fer spre lăuntru Ardélului, — serie un călător strein **) — pôte omul să călătorască o jumătate de di, fără ca să dea de ceva unguresc, afară de publicațiunile oficiose. Omenii, cu cari călătorii vine cu deosebire în atingere, birtași, neguțatori, fabricanți, băieși, ni se prezintă după portul și limba lor, ca nemți: încolo totul pörtă caracter exclusiv românesc.“

Cam așa este acesta în întregă Țara Hațegului.

Între românii din Țara-Hațegului se află, în cele mai multe comune, nobili (nemeși), în unele câte 2-3 familii, în altele mai mulți, ba sunt comune ai căror locuitori sunt toți nemeși.

Strămoșii acestora au devenit nobili parte în urma vechii instituțiuni militare, în înțelesul căreia o parte din locuitori erau obligați la arme, ca să apere cetățile și fortărețele, ce se aflau aici, parte au fost ridicați la rangul de nobili pentru fapte vitejesci în resboiele contra turcilor, cu deosebire pe vremea Huniadesilor. Mulți din acești nobili în cursul vremilor s'au ungurizat, alții însă și-au păstrat legea și limba strămoșească și sunt și azi români, dar precum odinioară au avut unele drepturi deosebite, așa se deosebesc și acum la port de foștii iobagi, de-ar fi și numai 2—3 familii într'un sat.

Ocupațiunea de frunte a românilor din Țara-Hațegului este lucrarea câmpului și în parte crescerea vitelor. Pe lângă acesta însă în multe ținuturi omenii se mai cuprind și cu alte lucruri. În privința portului aflăm o varietate foarte mare, după cum dice un scriitor: „dela portul bastard secuiesc, până la portul legionarului lui Traian, cu cămeșă lungă până din jos de genunchi și opinci cu oșe mai ales roșii, înfășurate pe pulpă în sus până la pōla cămeșii.“

*) În cercul pretorial al Hunedorei sunt 54 comune, cu 20356 locuitori, dintre cari 18459 sunt români; în cercul Hațegului sunt 67 de comune, cu 37940 loc. dintre cari 35821 români; cercul Puiu are 28 de comune, cu 14622 loc. dintre cari 13761 români. (Helységnévtár, edat de oficiul statistic r. u. 1892).

**) Dr. W. Lauser, Ein Herbstausflug nach Siebenbürgen. Viena, 1886.

Atât în Țara Hațegului, cât și preste tot în Ardél în unele ținuturi portul original românesc s'a corupt, s'a corcicit, influențat de porturi streine, săsești și mai cu samă unguresci. Astfel aflăm în unele părți la poporul nostru port amestecat: rămășițe de port românesc, împreunat cu unele vestimente de caracter strein. Bărbații pörtă pör scurt, peldrii mici, cămeși scurte și cu mâneci strimte și preste ele laibere mici; numai opinca s'a păstrat pretotindenea, ca încălțăminte națională. La femei aflăm în loc de învelitoare pe cap, năframă (cârpă), frumosele opreguri și cătrinte sunt înlocuite cu rochii și șurțe, din materie de boltă, iar cusăturile sau chindisiturile de pe cămeși și peptare sunt reprezentate în măsură mai mică.

Dar și în locuri de aceste poporul român n'a primit întocmai cutare port strein; pretotindenea el are gusturi deosebite de ale streinilor, fie în forma vestimentelor, fie în alegerea și așezarea colorilor, fie în chindisituri, așa că, afară de unele sate din Sécuime, nu vom afla nicăiri pe țeranul român îmbrăcat curat unguresc sau săsește. În tot locul el are, atât în întregul portului său, cât și în amănunte ceva particular, propriu, cel deosebesce în port de acela, cu cari locuiesc împreună.

În cele mai multe părți, cu deosebire unde locuiesc în mase, poporul român și-a păstrat frumosul și pitorescul său port. Plete lungi, peldrii cu margini mai mult late, cămeși cu mâneci largi, cu pōlă lungă până aproape de genunchi, care are asemănare cu vestimentul vechilor romani, numit „toga“ și cu cusături, șerpăre late, împodobite, apoi peptar, suman alb sau negru, mai rar sur, ierna cojoc: aceste sunt părțile mai însemnate, cari dimpreună cu opincile (cisme și călțuni se pörtă mai cu samă în zile de srbători) alcătuiesc portul bărbaților.

(Va urma.)

Esposiție electrică la Sibiu.

Comitetul executiv al esposiției electrice din Sibiu, despre care am făcut amintire în nrul trecut, a fiesat programul esposiției, din care estragem următoarele:

Esposiția se va ține în „Gesellschaftshaus“ dela 29 Iunie până la 6 Iuliu st. n. a. c. eventual și zilele următoare.

Joi în 29 Iunie. Deschiderea esposiției la 4 ore d. a.

Cantitatea de electricitate trebuincioasă în tot timpul esposiției atât pentru iluminat cât și ca putere motorice va fi produsă de două mașini dynamo: una (de 11 cai putere) în depărtare de 200 metri, așezată în fabrica de postavuri Karl Scheerer et Söhne alta (de 8 cai) aflătoare în grădina dela „Gesellschaftshaus“, ambele ale firmei Ganz et Comp. Budapesta. Dela 4—7 ore d. a. vor lucra următoarele mașini mănate de puterea electrică: 1. O presă tipografică, pe care se va tipări un număr al fōiei „Siebenbürgischer Volksfreund“. 2. Un resboiu mecanic, pe care se va țese o bucată de stofă de modă. 3. Un strug, din care vor ieși diferite obiecte de strugărie. 4. Un fereastreu drept și unul rotund scoțând obiecte de jucării. 5. Un sfredel transportabil mănate de un electromotor propriu. 6. Mai multe mașini de cusut.

Pe o masă mare de esperimentare vor fi așezate diferite unelte de casă, precum: fiere de călcat rufe, mașini de gătit bucate, aparate pentru aprins țigare, o înăditore de metale etc., toate acestea vor fi puse în lucrare.

Pe alte mese vor fi espuse colecțiuni de aparate electrice pentru scōle, precum și 2 aparate telegrafice sistem Morse, care vor funcționa.

Lucrări galvano-plastice, adecă suflarea metalelor cu nickel, aramă, argint etc.

Dela 7—10 sēra va fi iluminarea cu electricitate atât a tuturor sālilor și odăilor din „Gesellschaftshaus“, cât și a grădinei.

În două odăi separate vor fi instalate aparate telefonice dela firmele Adler et comp. și Deckert-Homolka din Viena. Prin mijlocirea acestor aparate se pôte auđi din depărtare vorbirea și muzica de instrumente.

Vineri, 30 Iunie n. Același program. Sēra la orele 8, conferența dlui profesor Karl Albrich, despre producerea și întrebuițarea electricității, cu demonstrațiuni.

Sâmbătă, 1 Iuliu n. Același program. Sēra la orele 8, conferența dlui Dr. Karl

Wolff, despre „Istoria, financiare și rentabilitatea instalațiunii electrice în Sibiu”.

Duminecă, 2 Iuliu n. Același program.

Luni, 3 Iuliu n. Același program.

Marți, 4 Iuliu n. Același program. Sêra la orele 8 conferință ținută de dl Dr. Karl Wolff, asupra „câii ferate, electrice între Sibiu—Dumbravă—Răsinari.

Mercuri, 5 Iuliu și Joi, 6 Iuliu n. Program ca în zilele precedente.

Exposiția va fi deschisă în toate zilele dela 4 ore d. a. până la 10 ore sêra. Tacsă de intrare 30 cr.; Duminecă în 2 Iuliu tacsă de intrare e 20 cr.; pentru a asista la o conferință, se plătesc deosebit 10 cr. Sunt și bilete permanente a 1 fl. 20 cr., care sună pentru tot timpul expoziției. Pentru vizitarea odăilor cu telefonuri se plătesc deosebit 20 cr. Joi, în 29 Iuliu și Duminecă sêra va cânta muzica militară.

Exposiția va fi deschisă Joi la 4 ore prin o vorbire scurtă, ținută afară câtră public, apoi se va deschide sala și motorii electrice și mașinele vor fi puse momentan în activitate.

Nr. 26/1893.

Convocare

la adunarea generală a reu niunei igienice, din comitatul Sibiului ce se va ține în Sibiu la 18 Iuliu anul c. n. la 5 ore p. m. în sala cea mare de ședințe a comitatului, cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de sêmă pro 1892.
2. Censurarea socotelilor pro 1892.
3. Propunere în cestiunea baracelor transportabile, eventual propunere pentru întrebuițarea capitalului, care e destinat pentru cumpărarea baracelor, în scopul procurării de desinfectori transportabili.
4. Preliminarii pro 1894.
5. Eventuale propuneri.

Thalmann,
preș.

Dr. Süßmann,
secretariu.

Bibliografie.

„Candela” Nr. 6 (1 Iuliu 1893), fôia bisericescă-literară, a apărut cu următorii

Cuprins: (românesc)

Despre cele mai însemnate liturgii ale bisericeii orientale, mai ales cu privire la cele ce sunt întrebuițate în timpul de față în biserica ortodoxă. — Epistola pastorală de serbătorea învierii Domnului. — Cuvânt — Predică pentru timp de secetă. — Cronică.

Diverse.

Stil românesc de cancelarie sub Caragiu. Cum se stilisau poruncile administrației pe la sfârșitul erei fanariotice, sub domnia lui Caragiu, ne arată următorul ordin din 1818 din Muntenia:

„Fiind dumnealui Petrance, de bun nēm născut, sê-i dee o letcă cu patru gonitori și un spânțurat sê-l ducă din hoită în hoită, precum se cuvine unui om cinstit”. Adece: Sê i se dea lui Petrance căruța cu patru cai, cu un visitiu din stațiune în stațiune.

Loterie.

Mercuri, în 21 Iuliu n. 1893.

Brünn: 9 33 17 81 1

Posta redacțiunei.

Răgăzărul. Vă rugăm a ve adresa întâiu la redacția diarului, unde a apărut coresp. dlui C., ca sê Vă publice „Respunsul”. Manuscrutul îl păstrăm de o camdată. Red.

Nr. 7294/1892 Plen.

[89] 1—3

CONCURS.

Pe basa regulamentului seminarial din 1892 §§. 1, 3, 6, 10 și 13 se publică concurs pentru ocuparea postului de econom la seminarul pedagogic teologic de aici.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: o remunerațiune anuală de 300 fl., locuință, vipt, încălțit, luminat și servit în seminarium.

Dela concurenți se cere sê documenteze, că sunt români gr. orientali, cu studii pregătitoare și eventual cu pracsă în afacerile economiei domestice; deasemenca sê documenteze serviciile și purtarea morală de până acum.

Concursurile instruite cu toate documentele necesare sunt a se presenta consistoriului subsemnat până inclusiv la 30 a lunei curente după calendariul vechiu.

Agendele economului seminarial sunt marcate într-o instrucțiune specială, carea se pôte vedé în orele de oficiu în cancelaria consistorială.

Sibiu din ședința plenară, ținută la 7 Iuliu 1893.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 196/1893

[88] 1—3

CONCURS.

Pe basa decisiunei venerabilului consistoriu archidieceșan dela 4 Maiu a. c. Nr. 2392/B. prin acêsta din nou se escrie concurs pentru întregirea parohiei vacante gr. or. de clasa a III-a Pêtrângeni, protopresbiteratul tractului Abrud, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post parohial sunt venitele stolare, care computate la olaltă dau suma de 400 fl. v. a.

Refectanții la acest post sunt poftiți ca cererile lor concursuale instruite conform legilor și regulamentului din vigôre sê le subșternă subscrisului oficiu protopresbiteral în terminul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Abrud, în conșelegere cu comitetul parohial respectiv.

Abrud, în 31 Maiu, 1893.

Dionisiu Adamovici,
protopresb.

Nr. 159/1893.

[86] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei gr. or. Șimotelnice de clasa a III în protopresbiteratul Bistriței, se escrie con-

curs cu terminul de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele acestei parohii sunt amêsurate statorirei făcute în ședința comitetului parohial din 23 și a sinodului din 24 Decembre 1892, în bani calculate 556 fl 52 cr. Totodată se amintesc și aceea, că edificiile parohiale și eclesia are sê le folosescă preotul în natură.

Concurenții au a-și înainta suplicile instruite amêsurate legilor din vigôre în terminul sus indicat la Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo Bistrița, în 12 Februarium 1893.

Simion Monda,
protopresbiter.

Nr. 280/1893

[87] 1—3

Citațiune edictală.

Bucur Pitêu din Merchiașa legiuitul bărbat al Anei Baci din Homorod, carele a părăsit cu necredință pe muiera lui legitimă, lăsându-o pe uliță cu copii mici minoreni, de opt (8) ani de zile, fără a se sci locul aflărei lui, este prin acêsta citat, ca în termin de șase luni de zile dela prima publicare a acestora în „Telegraful Român”, sê se prezenteze înanite subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul divorțial intentat contra lui din partea muierii sale, se va pertracta și decide și în absența lui.

Cohalm, 15 Maiu, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopresb.

La Nr. 1100/1893

[84] 3—3

Publicare de licitațiune.

La institutul r. ung. regnicolar pentru alienați din Sibiu se vor ține în 13 Iuliu st. n. a. c. la 11 ore a. m., următoarele licitațiuni scripturistice închise:

1. Provederea de încălțăminte necesare din 1 Ianuariu până în 31 Decembre 1894.
2. Furnisarea de 1640 adecă una mie șase sute patruzeci metri cubici de lemne de stejar petru încălțit, necesari în timpul de iarnă din 1893/94.
3. Lucrări de sticlărie, ce au sê se facă din 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1894.
4. Furnisarea de pâne și fransele (jimble) necesare din 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1894.
5. Curățirea umblătorelor institutului pe timpul din 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1894.
6. Lucrări de lăcătare, ce vor fi de lipsă din 1 Ianuariu 1894 până la 31. Decembre 1896.

La aceste sunt invitați aceia, cari voiesc a lua vre-una în întreprindere, cu observarea, că condițiunile speciale referitoare la aceste licitațiuni sê pot vedea în „Bud. közlöny” Nr. 132, 133, 134 a. c. precum și în cancelaria economatului institutului în orele de oficiu obicinuite.

Sibiu 12 Iuliu, 1893.

Direcțiunea institutului reg. ung.
pentru alienați.

La Nr. 1100/1893

[83] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pentru scopul provederii cu alimentarea necesară a bolnavilor și celor aplicați în serviciu la institutul reg. ung. pentru alienați din Sibiu, pe termin de trei ani, din 1 Ianuariu 1894 până în 31 Decembre 1896, se va ține la 10 Iuliu st. n. a. c. la 11 ore a. m. în cancelaria economatului institutului pertractare de oferte scripturistice închise.

La acêsta sunt invitați aceia, cari voiesc sê ia în întreprindere alimentarea, cu observarea, că condițiunile speciale referitoare la licitațiune se pot vedé în „Budapesti közlöny” Nr. 129, 130, 131 a. c. precum și în cancelaria economatului institutului în orele de oficiu regulate.

Sibiu, 12 Iuliu, 1893.

Direcțiunea institutului reg. ung.
pentru alienați.

Szám 3924/893 urb.

(85) 3—3

Hirdetmény.

Alolirt eljáró bíró Kis-Sink község határának általános tagosítási ügyében a birtokrendezési utasítás 61 §. értelmében az elömlő munkálatok megkezdése végett a határnapot 1893 évi Szeptember hó 26 n. és szükségessé tette következő napjainak délelőtti 9 órájára a község házához Kis-Sinken kitűzi, melyre az összes érdekelteket ezzel megidézi.

Egyszersmind felhívja a birtokrendezési mérnököket, hogy azok, kik a kérdéses ügyben a működő mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak a szerszöves pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat ő hozzá, vagy az érdekeltelekhez küldjék be.

Erzsébetváros, 1893 évi Iunius hó 10 n.

A kir. törvényszék.

Graeser Daniel,
eljáró bíró.

Die Seiden-Fabrik G. Henna-berg (k. u. k. Hof.), Zürich sendet direct an Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 vers. h. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.

[6] 9

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1893.

Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș									
		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren mixt		Tren mixt	Tren de per-sone	Tren de per-sone	
—	—	2.24	11.34	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.05	6.20
—	—	2.51	12.01	7.43	Șeica mare	↑	9.05	11.40	5.59
—	—	3.27	12.37	8.27	Lónneș	↑	8.33	11.09	5.32
—	—	3.53	1.03	8.59	Ocna	↑	8.09	10.43	5.09
—	—	4.16	1.26	9.23	sos. Sibiu	pl.	7.44	10.17	4.49
—	—	4.36	1.40	—	pl. Sibiu	sos.	7.28	8.30	—
—	—	4.49	1.54	—	Șelimer	↑	7.16	8.17	—
—	—	5.04	2.10	—	Veștem	↑	7.01	8.00	—
—	—	5.26	2.39	—	Tălmăciu	↑	6.42	7.39	—
—	—	5.42	2.56	—	Șebeșul sup.	↑	6.21	7.11	—
—	—	6.16	3.31	—	Avrig	↑	6.02	6.51	—
—	—	6.37	3.55	—	Porumbacul inf.	↑	5.28	6.15	—
—	—	7.03	4.23	—	Cărtășora	↑	5.04	5.48	—
—	—	7.21	4.43	—	Arpasul inf.	↑	4.55	5.37	—
—	—	7.41	5.06	—	Viștea inf.	↑	4.27	5.07	—
—	—	7.51	5.17	—	Beșimbav	↑	4.17	4.54	—
—	—	8.11	5.39	—	Sâmbăta inf.	↑	4.01	4.37	—
—	—	8.38	6.08	—	sos. Făgăraș	pl.	3.81	4.05	—

Simeria (Piski) — Hunedóra									
		Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt		Tren mixt	Tren de povară	Tren de povară
6.15	10.35	4.20	9.50	↓	Simeria	↑	5.30	10.25	3.10
6.38	11.54	4.43	10.08	↓	Cerna	↑	5.14	10.05	2.54
7.13	12.20	5.18	10.32	↓	Hunedóra	↑	4.50	9.38	2.30

Brașov — Chezdî-Oșorhei									
		Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt		Tren mixt	Tren de povară	Tren de povară
5.46	8.50	—	3.10	↓	Brașov	↑	8.18	1.49	—
6.19	9.31	—	3.53	↓	Prejmér	↑	7.48	1.11	—
7.11	10.32	—	5.03	↓	Sepși-S.-Georgiu	↑	7.02	12.10	—
8.31	12.03	—	6.40	↓	Covasna	↑	5.46	10.34	—
9.08	12.54	—	7.26	↓	Chezdî-Oșorhei	↑	5. —	9.38	—

Murăș-Ludoș — Bistrița									
		Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt		Tren mixt	Tren de povară	Tren de povară
4. —	9.10	—	4.20	↓	Murăș-Ludoș	↑	6.46	7.21	—
6.48	12.41	—	—	↓	Țaga-Budatelic	↑	4.14	4.50	—
9.59	4.55	—	—	↓	Bistrița	↑	—	1.16	—

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de noapte

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

Editura și tipăriul tipografiei archidieceșane.